

Bohoslužby v Javorníku 9.prosince 2018

Lk 3, 1-6

Milé sestry, milí bratři, evangelista Lukáš byl skvělý dějepisec. Když se začteme do jeho vyprávění Ježíšova příběhu, najdeme v něm právě mnoho údajů, které patří jednoznačně ke kronikářskému dílu. Z těchto údajů můžeme porozumět, že nepředkládá žádnou legendu z úsvitu dějin, ale předává události, které se staly v přesně zjistitelný čas. Svědky těchto událostí nejsou bájní bohové nebo hrdinové, ale konkrétní lidé, kteří se nijak nelišili od čtenářů Lukášova díla.

Při pohledu na seznam významných osobností, které tvořily dějinné pozadí těchto událostí, si člověk možná uvědomí kontrast mezi těmito osobnostmi a postavami, o kterých Lukáš píše. Jeho úvod prozrazuje, že mluví o události skutečně významné. Významné podobně jako skutky vládců, zlomová rozhodnutí králů či vítězství vojevůdců. O to víc tedy zaujme, když po výčtu všech těch osobností zazní jméno člověka odkudsi z pouště. Kdo byl jakýsi Jan syn Zachariáše ve srovnání s Tiberiem, Pilátem, či Herodem? O nich píší mnozí kronikáři, mluví o jejich stavbách, vládě a činech, které vykonali. Tím je dán jejich význam. Ale Jan? Běžné jméno běžného otce.

Právě tato bezvýznamnost Janova oproti ostatním osobnostem je dalším poselstvím Lukášova vyprávění. Jistě není příliš těžké dát si ji do souvislosti s Ježíšovým narozením. Dějiny většinou kráčí významnými místy, tvoří se v palácích, školách či bitevních polích. Jistě by se takto dal očekávat i příchod Boží. Jenže Lukáš jakoby právě záměrně zmínil, že to nejdůležitější zjevení Boží se neděje ani císaři, ani místodržiteli, ani králi či veleknězi, ale právě nějakému Janovi na poušti. Cesta Božího díla tak vede přes prosté služebníky a nikoliv významné authority. Je to vlastně svědectví Boží svrchovanosti nad tímto světem. Vybírá cesty, které dávají tušit, že nesení Božího poselství není spojeno s mocí, učeností či nějakým jiným zvláštním postavením. Je závislé jen na jeho povolání, na jeho zmocnění. Náprava a spása tohoto světa není tedy dílo, které vychází z rozhodnutí mocných, ale jedná se o poněkud nenápadné působení Boží.

K tomuto působení pak ukazuje i vystoupení Jana Křtitele. Jsou to jednoduché výzvy - čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů. Do těchto slov ukrývá počátek všeho, co je potřebné pro cestu nového života. Je to dost zajímavý plán, který takto Bůh začíná svému lidu odhalovat. Je to zajímavá cesta, která se nabízí každému člověku. Zajímavý v tom smyslu, že právě i ti Lukášem zmínění mocní možná měli svůj plán na to, jak udržet život svěřeného lidu, jak přinést sobě, ale i dalším určitý blahobyt a pokoj. Často takové plány obsahují budování a změnu mnoha věcí ve fungování společnosti. Reformy a vymýšlení nových zákonů, naopak rušení těch starých, posilování ideologie, kterou se má společnost řídit a tak podobně. Zkrátka jde o mnoho rozhodnutí moci, která mají usměrnit život člověka v téměř všech oblastech jeho jednání. Přitom tato rozhodnutí často právě osobní hodnotu člověka opomíjejí a rozpouští ji v hodnotě jakéhosi obecného blaha.

I my sami to jistě známe, když se zabýváme světem kolem nás, když přemýšlíme nad společností. Napadá nás mnoho myšlenek, jak by co mohlo fungovat, jak by se kde kolem nás daly věci vylepšit. Jenže Bůh poslal Jana, aby ukázal jiným směrem. Pokání je úkon, při kterém místo přemýšlení o okolí přemýšlíme o sobě, o svém životě, o tom, co a jak konáme ve vztahu k druhým. Kdesi v sobě máme hledat počátek cesty k nápravě. Potvrzením tohoto hledání je křest. Jan volal k novému počátku, které se dělo nejen rozhodnutím kdesi v lidském nitru, ale stvrzovalo se právě přijetím křtu, tedy veřejným činem, který na pokání odkazoval. To je také poměrně zajímavá složka nové cesty Božího působení. Ačkoliv rozhodnutí ke změně začíná kdesi uvnitř lidského nitra, dává člověk toto pohnutí ve svém nitru najevo viditelným činem. Před ostatními dosvědčuje nejen to, že se v něm něco odehrává, ale právě také onu potřebu obrácení, změny sama u sebe. To je celkem důležité, protože místo vnucování svého pohledu na změnu světa ostatním se sám stává svědectvím toho, že je potřeba začít právě ve svém životě.

Evangelista Lukáš svým čtenářům připomíná, že výzvou k pokání a následnému křtu Jan naplňuje slova proroka Izaiáše. To má pro posluchače Janova kázání svou důležitost. Jestliže se zde mluví o nějakém obratu v lidském životě, pak tento obrat není samoúčelný, má svoji širší souvislost. Ta se týká vztahu k Hospodinu. Když psal Izaiáš svá slova o vyrovnaní cesty Páně, bylo to v době velkého otřesu Božího lidu. Padl chrám, Hospodinovy vyznavači se ocitli ve vyhnanství. Sláva, která provázela Boží dílo mezi jeho lidem, se ztratila a zůstal jen smutek kořeněný beznadějí. Jako čerstvá voda do této beznaděje přicházelo ono zaslíbení, že Hospodin se slavně vrátí. Slova, která Izaiáš vyřkl připomínají téměř stavbu dálnice, či podobné komunikace, která se nepřizpůsobuje krajině, ale razí si skrz ni co nejpřímější cestu. Právě takto se vrátí Hospodin. Jeho cestu nebude moci nic zastavit, žádné pahorky, doliny či různé kličkování. Hospodin prostě přijde. A člověk se má připravit.

Když se mluví o potřebě začít sám u sebe, měnit nejprve sebe a pak ty ostatní, může se stále otevírat prostor lidské pyše. I změnu sebe sama člověk dokáže brát jako svoji výjimečnou

schopnost, zásluhu, která pak nemá daleko k tomu, aby přerostla ze svědectví ostatním do požadavku, nároku, aby se také vydali stejnou cestou. A právě zde se uplatňuje další souvislost pokání a zalíbení proroka Izaiáše. Pokání, či obrácení není myslitelné bez vydání se Bohu. Je to ještě další krůček změny, ke které se člověk odhodlává. Tato změna nespočívá jen v tom, že jde do sebe, ale předně v tom, že dává ve svém životě prostor Bohu. Když použijeme onoho příměru vyrovnané cesty, situace vedoucí k onomu pádu Božího lidu a jeho následném vyhnanství, se dá popsat jako stav, kdy si slovo Boží razí do lidského srdce velice pozvolna klikatými cestičkami skrze různá údolí a pahorky. Je zřejmé, že člověk v takovou chvíli Bohu naslouchá dost těžkopádně, protože si to slovo do jeho srdce často ani cestu nenajde, ztratí se na té klikaté stezce. Má-li se tedy lidský život změnit, je třeba cosi učinit právě v oblasti naslouchání a přijímání Božího slova do svého života. Janovo volání k pokání tedy není jen výzvou k zamyšlení nad svým životem, ale stává se také pobídkou, abychom slovu Božímu postavili jakýsi koridor, kterým se k nám dostane bez různých překážek a zkreslení.

Působení Jana Křtitele otvírá cestu k dílu Ježíšovu. Pokud Jan mluví o přípravě cesty, jíž se má k člověku dostávat Boží slovo, má na mysli zjevení tohoto slova v Ježíši Kristu. To znamená, že s jeho příchodem se začínají uvádět do pohybu lidské dějiny. Vždyť slova proroků, jako například již zmíněného Izaiáše, oznamují, že Bůh jednou učiní něco skutečně velikého a nevídaného, co změní běh světa. Jestliže se výzvou k pokání tato zaslíbení začínají plnit, potom je zřejmé, že opravdu nastal veliký okamžik. Tento okamžik jde mimo pozornost paláců i sídla velekněze, aby zazněl opravdu výrazně jako hlas Boží milosti. Právě Boží milost přichází jako další krok Janem ohlašovaného pokání. Člověk se nemusí bát, že by pokání vyznívalo naprázdno. Má svůj smysl, protože není jen hledáním toho, co vše se děje v lidském životě špatně. Je hledáním cesty vysvobození. Svou hříšnost tak můžeme objevit nikoliv jako danost, která se s námi táhne životem, ale jako propast, mezi námi a Bohem, která se dá překonat. Uvědomujeme si svou situaci, která nepramení z nás, našich schopností, našeho postavení ve světě. Pramení z odcizení se Bohu, které je v Ježíši Kristu překonáno.

Když se máme zamýšlet nad tím, kudy se ubírají různé snahy o lepší a spravedlivější svět, pak můžeme dojít právě k onomu nenápadnému vystoupení Janovu. A s ním i k určité výzvě, že sami můžeme sehrát podobnou roli jako ten Jan. Nečekejme, co vymyslí a přinesou různé hlavy pomazané, jak se tak říká těm schopným i méně schopným na různých vedoucích postech. Bůh nám sám ukazuje, že není již co víc vymýšlet, protože vše je poměrně jednoduché. Staňme se Ježíšovými učedníky. Nejen sami pro sebe, pro svůj dobrý pocit, ale prostě před tímto světem. To proto, aby bylo poznat, že toto je cesta, která skutečně někam vede. Vyhlížejme tedy k přicházejícímu Pánu, který sice nedisponuje paláci ani politickou mocí, aby mohl měnit zákony, zato oplývá milostí, která mění náš život. A skrze naše životy proměňuje i fungování našeho světa, když v přijetí lidství každému lidskému životu vrací jeho hodnotu a důstojnost coby naplnění Zákona.

neděle 9.prosince 2018

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 19:55 -

Pane Ježíši, připravuješ nás na svůj příchod, když nás voláš k pokání. Prosíme za tvou milost, aby naše pokání nebylo povrchním divadlem, ale počátkem obratu našeho života na cestu za tebou.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }